

Problema 1. Demonstrați că orice număr natural se poate scrie ca diferența a două numere naturale care au același număr de divizori primi.

Olimpiadă Rusia, 1999

Soluție:

Evident, putem scrie $0 = 2 - 2$.

Dacă n este un număr par nenul, putem scrie $n = 2n - n$, scriere în care numerele n și $2n$ au același număr de factori primi. (De fapt, au chiar aceiași divizori.)

Dacă n este impar, vrem să îl scriem pe n ca $n = dn - (d - 1)n$ în care numerele dn și $(d - 1)n$ să aibă cu un divizor prim mai mult decât n . Îl putem lua pe d cel mai mic număr prim impar cu care n nu se împarte. Atunci numărul nd îi are ca divizori primi pe d însuși precum și divizorii primi ai lui n (care sunt diferiți de d), deci dn care cu un divizor prim mai mult decât n . Pe de altă parte, $(d - 1)n$ este par, dar $d - 1$ nu poate avea divizori primi impari care să nu fie și ai lui n pentru că d este cel mai mic asemenea divizor prim. Așadar, divizorii primi ai lui $(d - 1)n$ sunt divizorii primi ai lui n la care se adaugă 2.

Problema 2. Determinați toate numerele reale x, y, z astfel încât

$$(x + y)(x - y)^2 = (y + z)(y - z)^2 = (z + x)(z - x)^2.$$

George Stoica, Canada¹

Soluție:

Fie $a = x + y$, $b = y + z$, $c = z + x$. Sistemul devine $a(b - c)^2 = b(c - a)^2 = c(a - b)^2$, adică $ab^2 + ac^2 = bc^2 + ba^2 = ca^2 + cb^2$. Egalitatea $ab^2 + ac^2 = bc^2 + ba^2$ se scrie echivalent $(a - b)(c^2 - ab) = 0$, deci avem $a = b$ sau $c^2 = ab$. Analog se obține că fie $b = c$, fie $a^2 = bc$ și că avem și una din condițiile $c = a$ și $b^2 = ac$.

Dacă sunt îndeplinite două din relațiile $a = b$, $b = c$, $c = a$, rezultă că $a = b = c$, de unde $x = y = z$. Reciproc, dacă $x = y = z$, cele trei expresii din enunț sunt egale (cu 0), deci orice trei numere egale satisfac enunțul.

Dacă unul din numerele a, b, c este 0, atunci rezultă că (cel puțin) încă unul este 0. Se obțin tripletele cu $x = y = -z$, $y = z = -x$ și cele cu $z = x = -y$. Și în aceste cazuri, expresiile din enunț sunt toate egale (tot cu 0).

Presupunem că a, b, c sunt nenule. Dacă $a^2 = bc$ și $b^2 = ca$, atunci $a^2b^2 = abc^2$, deci $c^2 = ab$. Rezultă că $a^3 = abc = b^3 = c^3$, deci $a = b = c$, caz tratat anterior.

În concluzie, soluțiile sunt tripletele x, y, z cu $|x| = |y| = |z|$.

¹problema **S:L17.109**. din supl. GM nr. 3/2017

Problema 3. Se consideră 9 puncte în spațiu. Se știe că ele sunt situate pe patru drepte paralele cu dreapta a și totodată pe trei drepte paralele cu dreapta b . Dreptele a și b sunt diferite și neparalele. Demonstrați că cele nouă puncte sunt coplanare.

Olimpiadă Moscova, 2000

Soluție:

Conform principiului cutiei, pe una din cele patru drepte paralele cu dreapta a (să o notăm cu a') trebuie să se găsească cel puțin trei din cele 9 puncte. Paralelele la b duse prin aceste puncte sunt distincte (deoarece a și b nu sunt paralele), deci trebuie să avem exact trei din cele 9 puncte pe dreapta a' . În plus, conform ipotezei, pe paralelele duse din aceste puncte trebuie să se afle toate cele 9 puncte. Dar toate aceste drepte se găsesc într-un plan, de unde concluzia.

Problema 4. Fie $ABCD$ un patrulater convex. Arătați că discurile² de diametre $[AB]$, $[BC]$, $[CD]$ și $[DA]$ acoperă tot interiorul patrulaterului.

* * *

Soluție:

Fie M un punct în interiorul patrulaterului. Atunci unghiurile $\sphericalangle AMB$, $\sphericalangle BMC$, $\sphericalangle CMD$ și $\sphericalangle DMA$ sunt unghiuri în jurul unui punct, deci au suma măsurilor 360° . Atunci cel puțin unul dintre aceste unghiuri are măsura mai mică sau egală cu 90° . Dacă, de pildă, $m(\sphericalangle AMB) \geq 90^\circ$, atunci discul de diametru $[AB]$ acoperă punctul M .

²un disc este reuniunea dintre un cerc și interiorul său